สถานะทางกฎหมายของสะพานมิตรภาพไทย-ลาว

นางสาวพรนภา เลิศปัญญาวิทย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2539
ISBN 974-636-009-4
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Legal Status of the Mittaphab bridge between Thailand and Lao People's Democratic Republic

Miss Pornnapa Lertpanyavit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-636-009-4

Copyright of Graduate School Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์ โดย ภาควิชา อาจารย์ที่ปรึกษา	สถานะทางกฎหมายของสะพานมิตรภาพไทย-ลาว นางสาวพรนภา เลิศปัญญาวิทย์ นิติศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์
	กัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง กสูตรปริญญามหาบัณฑิตคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)
คณะกรรมการสอบวิท	
	(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)
	กรรมการ (ศาสตราจารย์ วิทิต มันตาภรณ์)

พิมพ์ตันฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

พรนภา เลิศปัญญาวิทย์ : สถานะทางกฎหมายของสะพานมิตรภาพไทย-ลาว (LEGAL STATUS OF THE MITTAPHAB BRIDGE BETWEEN THAILAND AND LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์, 170 หน้า, ISBN 974-636-009-4

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา และวิเคราะห์หลักกฎหมายตามที่ปรากฏในสนธิสัญญา ต่าง ๆ และทางปฏิบัติของนานาชาติ (state practice) ในเรื่องสะพานระหว่างประเทศตลอดจนสนธิ สัญญาที่กล่าวถึงเรื่องอื่นที่ใกล้เคียงกับเรื่องสะพานระหว่างประเทศ เช่น เรื่องอุโมงค์ระหว่างประเทศ โดยจะศึกษาเปรียบเทียบกับสนธิสัญญาดังกล่าว กับความตกลงว่าด้วยสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ว่า สะพานมิตรภาพแห่งนี้มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับสนธิสัญญาอื่น และแนวทางปฏิบัติของนานาชาติ หรือมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างไร

ผลของการวิจัยพบว่าสถานะทางกฎหมายของสะพานมิตรภาพไทย-ลาวไม่ปรากฏว่ามี สถานะทางกฎหมายที่เป็นพิเศษ เพราะความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวว่าด้วยสะพานมิตรภาพไทย-ลาวยังคงยึดถือตามแนวทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามระบบกฦหมายที่เกี่ยวกับ ของนานาชาติเพียงแต่ก็มีความแตกต่างกันบ้างในบางกรณี สะพานระหว่างประเทศถึงแม้จะมีทางปฏิบัติของนานาชาติที่สอดคล้องและมีทิศทางไปในแนวทางเดียว แต่ก็ปรากฏว่าทางปฏิบัติของนานาชาติเองก็มีแนวทางที่แตกต่างกันไปอันเป็นผลทำให้ไม่ สามารถสรุปทางปฏิบัติที่แน่นอนตายตัว ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ายังไม่ปรากฏว่ามีหลักกฎหมายจารีต ประเพณีระหว่างประเทศที่ถือว่าเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับได้โดยทั่วไปในเรื่องที่เกี่ยวกับสะพาน ระหว่างประเทศ และคงมีแต่เพียงแนวโน้มในทางปฏิบัติของนานาชาติ ซึ่งเป็นเพียงทางปฏิบัติที่อาจ กลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศต่อไปได้ในอนาคตเท่านั้น ซึ่งก็ไม่เป็นการตัดสิทธิของ รัฐที่เกี่ยวข้องที่จะทำสนธิสัญญาที่มีลักษณะเป็นการยกเว้น และเปลี่ยนแปลงหลักกฎหมายเหล่านั้น โดย ตกลงกันให้ใช้หลักการอื่นขึ้นมาแทนที่ในลักษณะที่เป็นกฎหมายที่อยู่ในรูปของสนธิสัญญา (Conventional Law) ดังนั้นแนวทางปฏิบัติที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการแบ่งเขตอำนาจ รัฐบนสะพานของประเทศไทย กับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งจะก่อสร้างขึ้นในอนาคต ปรากภว่าแนวทาง ปฏิบัติของนานาชาติที่ละเว้นโดยไม่กล่าวถึงเส้นแบ่งเขตอำนาจรัฐบนสะพานน่าที่จะเป็นวิธีการที่เหมาะ สมสำหรับประเทศไทย

TITLIM LENGTHSI MILLI
เท็ปรึกษา 8 ปังจ
ที่ปรึกษาร่วม
,

พิมพ์ตันฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

C670467 : MAJOR LAW

KEY WORD: INTERNATIONAL BRIDGE/JURISDICTION/OWNERSHIP/MANAGEMENT

PORNNAPA LERTPANYAVIT: LEGAL STATUS OF THE MITTAPHAB BRIDGE BETWEEN THAILAND AND LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. CHUMPHORN PACHUSANOND, Ph.D. 170 pp. ISBN

974-636-009-4

The objective of this research is to study and analyze the principle of law in relation to the international bridge appeared in the treaties and the state practice. The study is also including other treaties similar to the international bridge such as the international tunnels. Comparative study between these treaties with the Agreement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of Lao People's Democratic Republic concerning the Mittaphab Bridge have been made to see whether its provisions are similar or different from those of the other treaties and state practice.

The result of this research indicates that the Mittaphab Bridge does not establish any special legal status since the Mittaphab Bridge follows the state practice even though there are some differences in certain cases. However, although the state practice in respect of the legal system in relation to the international bridge are correspondent and under similar conditions, there are some state practice that are not in the same direction as the aforesaid state practice resulting that there is no definite state practice at this time. Therefore, there is the customary international law governing the international bridge is in effect but only the trend of the state practice which may become the customary international law in the future. In this regard, the concerning states can still be entitled to the treaties omitted or changed such principle of law by using other principle in the form of Conventional Law. Thus, in the case of constructing the new bridge between the Kingdom of Thailand and other neighboring states in the future, the state practice which shall be used to determine for the jurisdiction should be the state practice which omits the jurisdiction on the new bridge.

ปีการศึกษา 2539	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา <u>४ มือง</u> ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
สาขาวิชา นิติศาสตร์	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 💍 🖂 🔊
ภาควิชา นิติศาสตร์	ลายมือชื่อนิสิต หระการ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยา นิพนธ์เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันมีค่ายิ่งและด้วยความห่วงใยเอาใจ ต่อศิษย์เสมอมาในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ประธานกรรมการศาสตราจารย์ วิทิต มันตาภรณ์ และดร. พรชัย ด่านวิวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ต่อความกรุณาในการให้คำ แนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการเขียนวิทยานิพนธ์จนทำให้มีเนื้อหาที่ครบถ้วน และสมบูรณ์ยิ่ง ขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านกฤต ไกรจิตติ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายกองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและ กฎหมาย และดร. ธเนศ สุจารีกุล ที่ได้กรุณาในการให้ข้อมูล คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันมีค่ายิ่ง ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์

ท้ายนี้ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และทุกคนในครอบครัว รวมทั้งนายวิทวัส ม่วงกูลที่ เป็นผู้ให้ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจที่ดียิ่งดลอดมา

พรนภา เลิศปัญญาวิทย์

สารบัญ

	หน่
บทคัดย	อภาษาไทยง
บทคัดย	อภาษาอังกฤษจ
กิตติกร	รมประกาศฉ
บทนำ	
	ความเป็นมาของแม่น้ำโขง และสะพานมิตรภาพไทย-ลาว
	- วัตถุประสงค์ในการวิจัย
	- ขอบเขตของการศึกษาวิจัย
	- สมมติฐานของการศึกษาวิจัย
	- วิธีดำเนินการในการศึกษาวิจัย
	- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย9
a 19999 1	ทางปฏิบัติของนานาชาติที่เกี่ยวกับการกำหนดเส้นแบ่งเขตอำนาจรัฐ
UNN I	ตามแม่น้ำระหว่างประเทศ10
1 1	ทางปฏิบัติของนานาชาติที่ใช้ลำน้ำระหว่างประเทศเป็นเส้นเขตแดน
1.1	ทางบฎบตของนานาชาตทเชสานาระหวางบระเทศเบนเสนเขตแตน
	1.1.1 กรณทเซรองนาสกเบนเสนเซตแตน
	1. ความคิดเห็นของผู้เขียนตำรา
	กฎหมายระหว่างประเทศ11
	2. ความหมายที่ปรากฎอยู่ในสนธิสัญญา11
	3. ความหมายตามคำพิพากษา12
	1.1.1.2กรณีที่ใช้ร่องน้ำลึกที่ลึกที่สุดเป็นเส้นเขตแดน13
	1.1.1.3กรณีที่มิได้ใช้ร่องน้ำลึก ที่ลึกที่สุดเป็นเส้นเขตแดน14
	1.1.2 กรณีที่ใช้เส้นมัธยะของลำน้ำระหว่างประเทศเป็นเส้นเขตแดน27
	1.1.3 กรณีที่ใช้ฝั่งของลำน้ำระหว่างประเทศเป็นเส้นเขตแดน
1.2.	แนวทางปฏิบัติของนานาชาติเกี่ยวกับการแบ่งเขตอำนาจรัฐบนสะพานข้ามลำน้ำ
	ระหว่างประเทศที่ใช้เป็นเส้นแบ่งเขตแดน
	1.2.1 การใช้เส้นแบ่งกึ่งกลางสะพานเป็นเส้นแบ่งเขตอำนาจ
	1.2.1.1 ตัวอย่างสนธิสัญญาที่ถือเอาเส้นแบ่งกึ่งกลางสะพาน
	เป็นเส้นแบ่งเขตอำนาจ

	1.2.1.2ข้อดีของการใช้เส้นแบ่งกึ่งกลางสะพาน	
	เป็นเส้นแบ่งเขตอำนาจ4	3
	1.2.1.3ข้อเสียของการใช้เส้นแบ่งกึ่งกลางสะพาน	
	เป็นเส้นแบ่งเขตอำนาจ4	4
1.2.2	การกำหนดเส้นแบ่งเขตอำนาจของรัฐบนสะพานให้ตรงกับ	
	แนวเส้นเขตแดนในลำน้ำระหว่างประเทศ4	5
	1.2.2.1 ตัวอย่างสนธิสัญญาที่กำหนดเส้นแบ่งเขตอำนาจ	
	ของรัฐบนสะพานให้ตรงกับแนวเส้นเขตแดน	
	ในลำน้ำระหว่างประเทศที่ใช้แบ่งเขตแดน4	5
	1.2.2.2 ข้อดีของการกำหนดเส้นแบ่งเขตอำนาจของรัฐบนสะพาน	
	ให้ตรงกับแนวเส้นเขตแดนในลำน้ำระหว่างประเทศ	
	ที่ใช้แบ่งเขตแดน4	9
	1.2.2.3 ช้อเสียของการกำหนดเส้นแบ่งเขตอำนาจของรัฐบนสะพาน	
	ให้ตรงกับแนวเส้นเขตแดนในลำน้ำระหว่างประเทศ	
	ที่ใช้แบ่งเขตแดน5	0
1.2.3	การละเว้นโดยไม่กล่าวถึงเส้นแบ่งเขตอำนาจรัฐบนสะพาน5	1
	1.2.3.1 ตัวอย่างสนธิสัญญาที่การละเว้นโดยไม่กล่าวถึงเส้นแบ่ง	
	เขตอำนาจรัฐบนสะพาน5	2
	1.2.3.2ข้อดีของการละเว้นโดยไม่กล่าวถึงเส้น	
	แบ่งเขตอำนาจรัฐบนสะพาน5	6
	1.2.3.3ข้อเสียของการละเว้นโดยไม่กล่าวถึงเส้น	
	แบ่งเขตอำนาจรัฐบนสะพาน5	7
1.2.4	การใช้เขตอำนาจรัฐร่วมกันบนสะพาน5	7
	1.2.4.1 ตัวอย่างสนธิสัญญาที่กล่าวถึงการใช้เขต	
	อำนาจรัฐร่วมกันบนสะพาน5	8
	1.2.4.2 ตัวอย่างสนธิสัญญาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับการกำหนดการ	
	ใช้อำนาจรัฐร่วมกันบนสะพาน5	9
	1.2.4.3 ข้อดีของการใช้เขตอำนาจรัฐร่วมกันบนสะพาน	
	- 1.2.4.4 ข้อเสียของการใช้เขตอำนาจรัฐร่วมกันบนสะพาน	
1.2.5	ทางปฏิบัติของประเทศไทยเกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐบนสะพาน	
	กับประเทศเพื่อนบ้าน6	7

บทที่ 2	มูลเหตุเ	ทุปัญหาของสะพานมิตรภาพไทย-ลาวตามความตกลงระหว่าง	
	รัฐบาลเ	ลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไต	Ė
	ประชาช	าชนลาวว่าด้วยสะพานมิตรภาพ	72
2.1.	ปัญหาเ	าเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์บนสะพาน	76
	2.1.1	ข้อขัดแย้งในเรื่องกรรมสิทธิ์ของฝ่ายไทย	77
	2.1.2	ข้อขัดแย้งในเรื่องกรรมสิทธิ์ของฝ่ายลาว	78
2.2	ข้อขัดแ	แย้งในการกำหนดเส้นแบ่งเขตอำนาจรัฐ	79
	2.2.1	ข้อขัดแย้งทางฝ่ายไทย	
		2.2.1.1 เพื่อให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ	
		และอนุสัญญาระหว่างสยามกับฝรั่งเศส ซึ่งวางระเบียบความ	
		เกี่ยวพันระหว่างสยามกับอินโดจีนลงนาม กับคณะกรุงเทพฯ	80
		2.2.1.2 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ	
		แห่งราชอาณาจักรไทย	81
	2.2.2	ข้อขัดแย้งทางฝ่ายลาว	
		2.2.2.1 ในการกำหนดเส้นแบ่งเขตอำนาจของรัฐบนสะพาน.	92
		2.2.2.2ทางปฏิบัติของบางประเทศในการกำหนดเส้นแบ่ง	
		เขตอำนาจของรัฐตรงจุดกึ่งกลางสะพาน	93
2.3.	การประ	ระนีประนอมระหว่างประเทศไทย กับประเทศลาว	93
	2.3.1	การแบ่งกรรมสิทธิ์บนสะพาน	95
	2.3.2	กำหนดความร่วมมือทางกฎหมายแยกจาก	
		การใช้อำนาจรัฐบนสะพาน	98
		2.3.2.1 การกำหนดองค์กรในความร่วมมือทางกฎหมาย	99
		2.3.2.1.1 องค์ประกอบขององค์กร	99
		2.3.2.1.2 อำนาจ และหน้าที่ขององค์กร	100
		2.3.2.2หลักเกณฑ์การดำเนินการตามกฎหมาย	101
		2.3.2.2.1 พิจารณาจากตัวผู้กระทำความผิด	106
		2.3.2.2.2 พิจารณาจากตัวผู้ได้รับความเสียห ^า	
	2.3.3	เรื่องการกำหนดเส้นเขตแดนบนสะพาน	
บทที่ 3	ระบบกา	าารบริหารจัดการสะพานมิตรภาพไทย-ลาวตามความตกลงระเ	หว่าง
		ลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไต	
		าชนลาวว่าด้วยสะพานมิตรภาพ	

3.1	การบริเ	หารจัดการร่วมกัน	ของทั้งสองรัฐบาล	
	3.1.1	การรักษาความป	ลอดภัย	115
	3.1.2	การบริหาร และเ	าารบำรุงรักษาสะพาน	115
		3.1.2.1	จัดตั้งองค์กรบริหาร และหน่วยบำรุงรักษาสะพาน	115
		3.1.2.2	กำหนดหน้าที่องค์กรบริหาร	116
		3.1.2.3	กำหนดอัตราค่าผ่านสะพาน	117
3.2	การบริเ	หารจัดการฝ่ายละ	ส่วน	119
	3.2.1	การวางระเบียบก	ารผ่านแดน	119
	3.2.2	การวางระบบจรา	าจร	122
	3.2.3	การกำหนดการแ	ก้ไขข้อขัดแย้งบนสะพาน	122
บทที่ 4	ของแขด	จการขังคับใช้คาา	มร่วมมือทางกฎหมายตามความตกลง	
01111 4			าย-ลาว	125
4.1.			ทางกฎหมายตามข้อ 3 ของความตกลง	120
4.1.			าย-ลาว	129
			รดำเนินการตามกฎหมาย	123
	4.1.1		เผิด	199
		•	าจากคนชาติของรัฐคู่สัญญา	
			าจากสัญชาติประเทศที่สาม	
	119		รดำเนินการตามกฎหมายใน	100
	4.1.2		มเสียหาย	131
4.2.	റാടര്വ	-	างกฎหมายต่อผู้กระทำความผิด	104
4.2.			 เป็นที่ เถิงเฉพี่แระ แน่น เพพณ	126
	v			
	4.2.1		ที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนสัญชาติไทย	190
			กผูกระทาพรามผิงเบ็นพนัสญิชางเทีย ยหายเป็นคนสัญชาติลาว	1 4 1
		•	ยหายเบนพนสพูชาติสาม ที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนสัญชาติที่สาม	141
			ทผูกระทาด ภมผดเบนคนสญชาตาล เม คลไร้สัญชาติซึ่งมีถิ่นที่อยู่ถาวรในราชอาณาจักรไทย	
		•	3	1 4 1
		v	ยหายเป็นคนสัญชาติลาวรี	141
			ที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนสัญชาติที่สาม	
		•	คลไร้สัญชาติ ซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในราชอาณาจักรไทย	1
		และผูเส	ยหายเป็นคนสัญชาติลาว	141

	4.2.1.4ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนสัญชาติลาว
	และผู้เสียหายเป็นคนสัญชาติไทย142
	4.2.1.5ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนสัญชาติที่สาม
	หรือบุคคลไร้สัญชาติซึ่งมีถิ่นที่อยู่ถาวรใน
	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
	และผู้เสียหายเป็นคนสัญชาติไทย144
	4.2.1.6ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนสัญชาติที่สาม
	หรือบุคคล [ี] ไร้สัญชาติซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรใน
	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
	และผู้เสียหายเป็นคนสัญชาติไทย144
	4.2.1.7ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนสัญชาติที่สาม
	หรือบุคคลไร้สัญชาติซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในราชอาณาจักรไทย
	และผู้เสียหายเป็นคนสัญชาติที่สามซึ่งมีถิ่นที่อยู่ถาวร
	ในราชอาณาจักรไทย145
	4.2.1.8ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนสัญชาติที่สาม
	หรือบุคคลไร้สัญชาติซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวรในราชอาณาจักรไทย
	และผู้เสียหายเป็นคนสัญชาติที่สามซึ่งไม่มีถิ่นที่อยู่ถาวร
	ในราชอาณาจักรไทย145
	4.2.1.9กรณีที่ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดบนสะพาน
	แล้วหลบหนีไปยังประเทศของผู้ได้รับความเสียหาย145
4.2.2	คดีแพ่ง146
บทที่ 5 บทสรา	ไและเสนอแนะ149
รายการอ้างอิง	
ภาคผนวก	
ความต	กลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ
	ธิปไตยประชาชนลาวว่าด้วยสะพานมิตรภาพ160
0 4001	<u></u>
ประวัติผู้เขียน	
· •	